Ilmastovuosikertomus 2026

Talousvaliokunta 5.10.2026

JYRI SEPPÄLÄ, Ilmastopaneelin puheenjohtaja

SUOMEN ILMASTOPANEELI

Kokonaispäästöt eivät ole vähentyneet

- Kokonaispäästöt eivät ole vähentyneet maankäyttösektorin muututtua isosta nielusta selväksi päästölähteeksi, ollaan kaukana ilmastolain 2035 hiilineutraaliustavoitteesta.
- Nykykehityksellä ilmastolain 60 % (2030) ja 80 % (2040) päästövähennystavoitteet saavutettavissa, jos energia- ja ilmastostrategian toimet ja teknologiset hiilinielut toteutuvat.

- EU:n maankäyttösektorin (LULUCF) vuoden 2030 tavoitteen saavuttamisessa suuria haasteita.

- EU:n taakanjakosektorin velvoitteen -50 % vuoteen 2030 mennessä täyttäminen on epävarmaa. Monilta toimenpiteitä puuttuu vielä rahoitus. Kuinka maankäyttösektorin tilanne vaikuttaa? ETS-jousto (6,9 Mt) käyttöön, mutta menetetään päästökauppatuloja noin 500 milj. euroa.

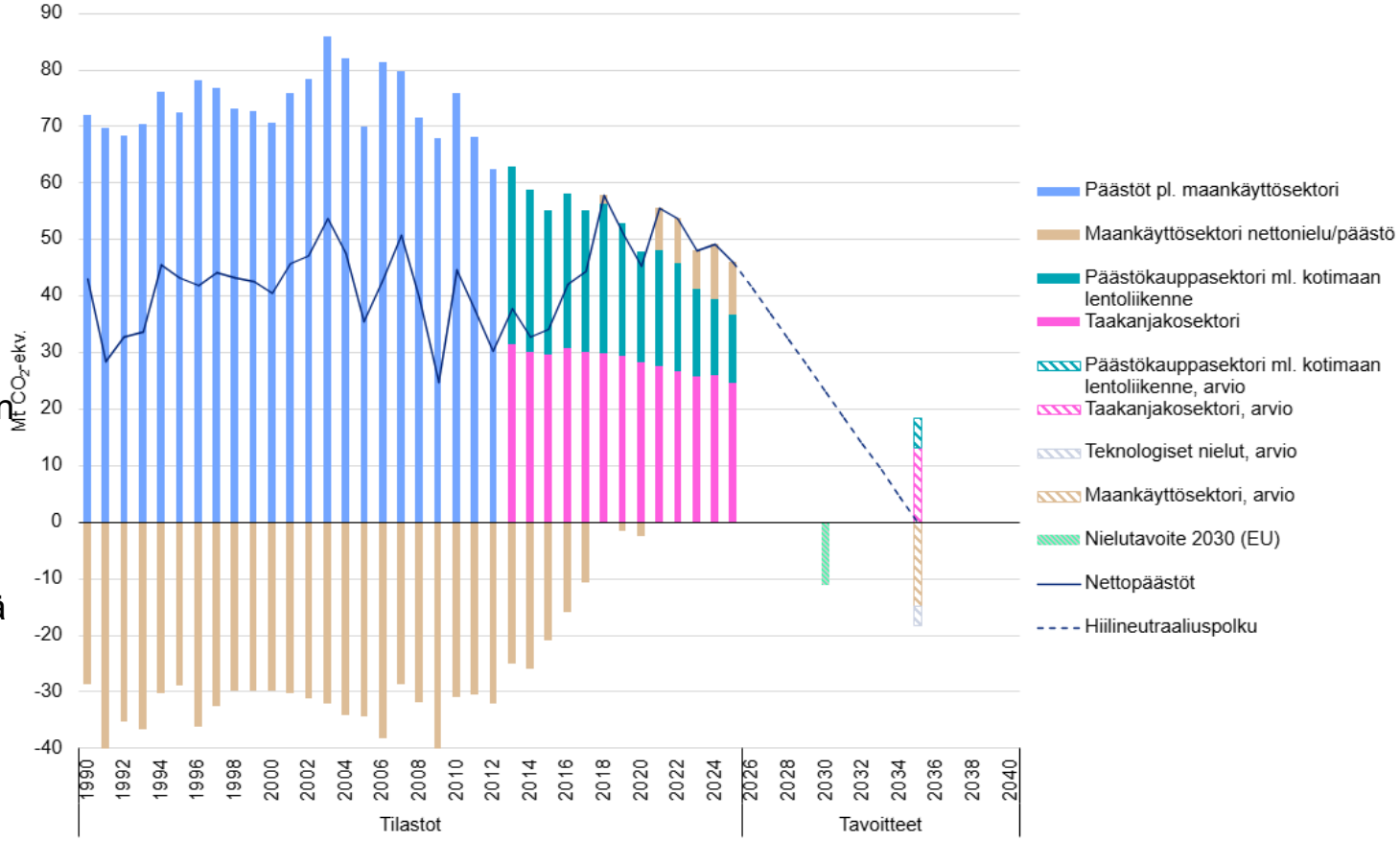

Lähteet: 22.5.2025 Ennakkotietojen uutiset/julkaisut (Tilastokeskus ja Luke)
https://stat.fi/fi/julkaisu/cmg0dqrnn5sz007t73i2bqrnl
https://www.luke.fi/fi/uutiset/maataloussektorin-ja-maankayttosektorin-pikaennakkotiedot-vuoden-2025-kasvihuonekaasuinventaariossa

Päästövähennysten lykkääminen on lyhytnäköistä politiikkaa - myös talouden näkökulmasta

- Päästövähennysten lykkääminen tulevaisuuteen voi siirtää kuluja muille sektoreille ja tulla jatkossa yhteiskunnalle kalliiksi.

- Päätökset voivat pahimmillaan aiheuttaa tulonmenetystä valtiolle ja samalla lisätä päästöjä. Lisäksi päästöt tulevat kuitenkin vähennettäväksi jatkossa, jolloin niistä joudutaan maksamaan vielä tulevaisuudessakin.

- Suomen 2. velvoitekauden 2026-2030 maankäyttösektorin nielukuilu on muodostumassa merkittäväksi taloudelliseksi riskiksi Suomelle
    - Maankäyttösektorilla on lykätty kustannustehokkaiden toimien käyttöönottoa, joiden hintalappu on huomattavasti pienempi kuin taakanjakosektorilla.

- Ilmastopolitiikkaa ei voi erottaa elinkeinopolitiikasta. Vihreän siirtymän mahdollisuuksien lunastaminen vaatii toteutuakseen johdonmukaista ilmastopolitiikkaa

Esimerkkejä tarvittavasta taloudellisesta ohjauksesta

Liikenne

- Sähköistymisen nopeuttaminen on kustannustehokkain tapa vähentää liikenteen päästöjä ja samalla vahvistetaan ensi vuosikymmellä päästöjen vähentämisen kokonaiskustannuksia
    - Panostuksia latausinfrastruktuuriin tarvitaan erityisesti raskaan liikenteen sähköistämiseksi.
- Sähköistämistä vauhdittaa hiilidioksidiperusteisten auto- ja ajoneuvoverojen porrastettu korottaminen. Sähköistymisen myötä väheneviä verotuloja voidaan kompensoida kilometripohjaisella, päästöporrastetulla verolla.
- Polttoaineen hinnannousun vaikutuksia haavoittuville ryhmille voidaan lieventää kohdennetuilla tuilla.

Maa- ja metsätalous

- Päästövähennyksiin ohjaava palkkio muuttaa pellonkäyttöä kustannusvaikuttavasti ja käynnistää investoinnit säädettävään kuivatukseen tai pysyvään vettämiseen.
- Metsäkatoa voidaan hillitä riittävän korkealla päästöperusteisella maankäytön muutosmaksulla.
- Sisällyttämällä biomassan poltto voimalaitoksissa energiaveron piiriin puubiomassa on käytettävissä tuotteiden valmistukseen ja jalostusaste kasvaa, puun käyttö vähenee ja metsien hiilinielu vahvistuu.
- Metsien lisäisten hiilinielujen tulosperusteiset tuet lisäävät toimijoiden valmiuksia osallistua EU:n vapaaehtoisille hiilimarkkinoille.

Ilmastovuosikertomuksessa kehitettävää

- Kun ilmastovuosikertomuksessa tunnistetaan lisätoimien tarve, kertomuksesta olisi hyvä käydä ilmi milloin ja miten lisätoimista päätetään.

- Olisi hyvä, että ilmastovuosikertomuksessa esitettäisiin kokonaisvaltainen arvio siitä, missä määrin suunniteltujen toimenpiteistä puuttuu rahoitus ja miten paljon päästöjen väheneminen ja nielujen vahvistuminen ovat heikentyneet toimimattomuudesta johtuen.

- Ilmastovuosikertomuksen tulisi paremmin reflektoida politiikkajohdonmukaisuudessa onnistumista ja hallituksen tekemiä ilmastopolitiikan tavoitteiden saavuttamista vaikeuttavia toimia.

- Kustannusvaikuttavuusarviointia voitaisiin edelleen kehittää, ja siitä voitaisiin tehdä säännöllinen osa ilmastovuosikertomuksia.

Kiitos!

JYRI SEPPÄLÄ
Jyri.seppala@syke.fi

ILMASTOPANEELI
info@ilmastopaneeli.fi

SUOMEN
ILMASTOPANEELI